

SISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban évréve.	
Egy évre	16 k.
Negyedévre	4 "
Helyben házhoz hordva:	
Egy évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Változó postán szállítva:	
Egy évre	24 kor.
Negyedévre	6 "
Egyes szám ára 8 fillér.	

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XII. évfolyam 107. szám.

Nagyvárad

Csütörtök, 1916 május 11.

Harcok a 304-es magaslatnál.

Berlin, május 10. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér. Az ellenség az Argonnokban egy robban-
tással kapcsolatban megkísérelte, hogy árkainkba benyomuljon. *Vissza-
vertük.*

A 304-es számú magaslatról délnyugatra *ellenséges csapatokat hát-
rabb szorítottunk* és egy tábori őrsöt elfogtunk. Uj állásainkat a magas-
laton jobban kiépítettük.

Német repülőket dolbaseli és raon le etapei gyártelepeket bőségesen
bombázták.

Súlyos orosz veszteségek.

Keleti hadszíntér. Garbulovkától délre (Dünaburgtól nyugatra)
az oroszok előretörését keskeny arcvonalon súlyos veszteségeik mellett
visszavertük.

Keleti és Balkáni hadszíntér. Különös jelentőségű esemény
nem történt. (Min. eln. sajtóosztály.)

Fokozott tevékenység az orosz fronton.

Orosz hadszíntér. Budapest május 10. (Hivatalos.) Kelet Gali-
ciában és Volhyniában biztosító csapatoknál állandó fokozott tevékeny-
ség uralkodik. Egyébként nincs nevezetesebb esemény.

Az olaszok kudarcos támadása San Martinó ellen.

Olasz hadszíntér. Budapest, május 10. (Hivatalos.) Miután az
ellenség már tegnap a görzi hídfő és a doberdói fensik egyes szakaszait
élénk tűz alatt tartotta, ma reggel több támadást intézett San Martinó
ellen. Valamennyit visszautasítottuk. A karinthiai és a kelet-tiroli arc-
vonalon is helyenkint fokozott tevékenységet fejtett ki a tűzértség.

Délkeleti hadszíntér. Budapest, május 10. (Hivatalos.) Nincs
esemény. *Höfer.*

Oroszország nem enged át határain görögöket.

Predeal, május 10. Jassyból jelentik a romániai lapoknak: Az orosz
határról érkezett hírek szerint görög alattvalóknak további intézkedésig
nem szabad az orosz határt átlépniök.

Egy török cirkáló sikeres utja.

Elsülyesztett orosz hajókat és orosz kikötőt bombázott.

Konstantinápolyból közlik a török nagyfőhadiszállás jelentését:

Megtorlásul az orosz flotta ellen, amely a törökök nyílt városát és falvait bombázta, az „Idili“ török cirkáló Sz Sebastopol és Eupatolia között **elsülyesztette az oroszoknak egy 4000 tonnás hajóját és több vitorlást.**

A pétervári távirati iroda közli: Május 4 én reggel az „Idili“ nevű török cirkáló megjelent Eupatolia kikötő előtt és **tüzelnit kezdett az ottlevő gőzösökre és vitorlásokra és a városra is számos gránátot lőtt.** A cirkáló 40 perc múlva eltávozott. A városban a bombázás következtében egy ember meghalt, 2 pedig megsebesült. A bombázott hajókon 3 ember halt meg és 9 megsebesült.

Francia offenzívát jósolnak a párisi lapok.

Budapest, május 10. (Saját tud.) Genfből jelentik: Több francia lap egy nagy francia offenzíva megkezdésére tesz célzásokat. Ezen francia offenzíva első lépésének tekinthető Petain tábornok előléptetése.

A „Ponlois“ című lap megjegyzi, hogy nem-e Elzászban indul meg a francia offenzíva? A „Figaró“ és az „Englair“ úgy vélekednek, hogy az offenzívát a Champagnében viszik keresztül.

Markovits és Weinberger cég nyári újdonságai

megérkeztek

és pedig: szövetek, selymek, grenadinok, különleges blousok, pongyolák, nyári és gummiköpenyegek valamint ernyők nagy választékban, olcsó árban kaphatók. Costüm ruhák saját műhelyünkben olcsón és elismert legjobb kivitelben készülnek. Nagy raktár női kelengye fehérneműekben.

Telefon 11-09

A radikális sajtó tartózkodóan viselkedik; valószínűtlennek tartják a francia offenzívát. Ha kilátás volna erre, nem eugedné a cenzura, hogy irjanak róla.

Selöttünk

egy kormányozható olasz léghajót.

Szemléltető és hü leírását közli *Élő* Vilmos őrmester, *Élő* János jönevű kereskedőnek az olasz fronton szolgáló fia annak a sikeres támadásnak, amelyet ütegeink egy kormányozható olasz léghajó ellen indítottak, s amely a léghajó lelovásával végződött. A lelőtt léghajó árnyképét is összeállította az eredeti burkofedő egy darabjából, míg a gondola az eredeti gondola por és szélvédő burkolatából készült, míg a kötélzetet a gondolában talált kötésháló darabkája szolgáltatta. *Élő* Vilmos levele a következő:

1916. május 5

Mire a levelemet megkapják Höfer jelentéséből biztosan értesültek már a száraz tényről, hogy az olaszoknak egygyel ismét kevesebb kormányozható léghajójuk van, amennyiben egy azok közül, amelyeket a hadjárat alatt hadseregünknek megmutatni merészelték telitalálat következtében égve lezuhant.

Rövideen el lehet parentálni és valóban maga a tény a fő, hogy megsemmisítettük és mégis akik ezt a látványosságot végignézték, azoknak az örökké feledhetetlen lesz és magának az eredménynek egyszerű publikálásában szinte a dicsőség, illetve az okozott élvezet lekielégülését látják.

Éjjel fél kettőkor a védőütegek erős tüzelése riasztott fel bennünket és az ablakon kinézve világos nappal esillagos égbolton gyönyörködhetünk, mert a fényzőrók világítása bár a csillagok fényét teljesen eltompította, a magasban még sem volt olyan erős, hogy a robbanó shrapnellek fényét elvehetné volna, amik csillagok gyanánt felfelillantak, hogy fényüket elvesztve leszállásra kényszerítsék, vagy legalább is működésükben megzavarják a fénykévekben néha-néha előtűnő sötét tömeget egy elleneséges kormányozható léghajót.

Bár az előbbi nem is, de az utóbbi mégis sikerült és a léghajó mind maga sabbra és magasabbra emelkedve kijutott a sugárkékéből és nemsokára csak az egyre távolodó berregés zavarta az ismét sötét éjszakát.

Ez is csakhamar elhangzott és mi is igyekeztünk lenyugodni, hogy erőt gyűjtsünk a munkához. Nem igen tudtunk azonban elaludni, mert egyrészt bántott bennünket a lövés sikertelensége, másrészt nem tudhatuk, hogy további útjában nem tesz-e valami kárt, mert a felhangzó detonációk után itélve nagymennyiségű és nagykaliberű bombákat hordozott magával.

Végre leragadt a szemünk, hogy kis idő múlva újra felébredjünk. Most már azonban nem az ágyudörgés ébresztett fel bennünket, hanem az új időszámításhoz való alkalmazkodás.

Reggel öt óra volt, amikor az egyre közeledő ágyulövés figyelmessé tett bennünket és nemsokára feltűnt a háttérben az utjáról visszatérő léghajó. shrapnellfelbőktől körülpontozva.

Az állomáshelyünkhöz közelfekvő ágyuk is megkezdtek működésüket és előre belőtték magukat a léghajó irányába. Mag kell adni, az abban ülők hősiessé viselkedtek, mert bár nemsokára teljesen körül voltak fonva robbanási pontokkal, mégsem voltak hajlandók leszállni. Igaz, hogy már láthatták az oly biztos rávet ígérő Isonzót, amit ha esetleg

egy kilométerrel tulrepülnek, megmenekülhetnek. És mi egy kilométer egy léghajónak, ha teljes sebességgel megy, egy perc alatt könnyen meghaladja. Igaz, hogy amíg az Isonzóhoz ér, addig is előtte volt még hat kilométer, ami a benneülőeknek biztosan vég nélküli utnak tetszett, pedig hamarabb végére jutottak, mint gondolták, vagy szerették volna.

E szokatlan és ritka látványosságtól teljesen lenyűgözve észre sem vettük repülőink felszállását. Ezek, mint prédára éhes ragadozók, teljesen elvakulva vették üldözőbe a léghajót és nem törődve a saját ágyuk általi lelovással, mind közelebb és közelebb nyomultak, hogy géppuskával és kis gyújtógránátokkal lehessék a léghajót. Lent is minden embert megragadott a tudat, hogy ezt a zsákmányt nem szabad elszalasztani és fegyvert ragadva lövöldöztek feléje.

Elhaladt előttünk és már-már ugylát szott megmenekül, mikor egyszerre egy repülőnk egész megközelítette, hirtelen elébe került és ugyanekkor új üteg tüze is vegyült a koncertbe és egy pár lövés után a léghajó elejéből láng lövelt ki, ami egy pillanat alatt elborította a fél burkolatot és égve elkezdett zuhanni hosszú füstoszlopot és szikra tömeget hagyva maga után.

A lélekzete is elállott egy pillanatra a szemlélőknek, hogy azután egetverő „éljen” rivalgásba törtek ki.

A másfél kilométerre levő lezuhanási hely tömeges megközelítése, mivel azt az olasz tüzéség, ki oda különben is be volt löve és a helyet jól belátja, azonnal erős tűz alá vette, lehetetlen.

Egy órség azonban ki lett küldve, hogy ha esetleg meg valami megmenthető, azt megmentse és egy fényképező is meghatalmazást kapott, hogy a ritka esetről felvételeket készítsen. — Ez a kis kirendeltség egy főhadnagy ur parancsnoksága alatt azonnal a helyszínre sietett és engedélyt kérve, én is velük mehettem.

Negyedóra mulva odaérve, a léghajót még mindig égve találtuk és nem törődve a veszéllyel odasiettünk, hogy azt eloltsuk és a biztosan összezuódott holttesteket az elégséges veszedelmétől megmentsük. Sajnos azonban az oltáshoz már nem kellett sok fáradság, mert az eléghető dolgok nagyrésze megsemmisült és csak az olaj és egy kis kifolyt benzín égett még.

Az olasz tüzéség is beszüntette az erős tüzelést és csak 3-5 percenként engedett a romok felé egy-egy shrapnell.

Három teljesen összezuódott tisztet sikerült a romok közül kihuzni és a gép roncsaitól 150 lépésnyire fekvő halott tiszt mellé helyeztük, aki még a letelése elő léghajóból ugrott ki. — A motor által leszorított két hullát azonban (amiről Höfer nem jelentett) egyelőre nem sikerült kihuzni és mivel az a ráömlött benzín és olajtól teljesen megégett, annak a rangját nem is lehetett megállapítani.

Azután földet ráhányva, sikerült az égő olaj és benzintartányt is eloltani és a roncs szélénél levő géppuska részeket, egy hajókon használatos összetört iránytűt és egy magasságjelző készüléket magunkhoz véve, elhagytuk a helyet, az órséget hátrahagyva, hogy a roncsokra vigyázzanak, míg azt a sötétség beálltával elszállítják.

A négy tisztet, kik közül háromnál a századosi rangot meg lehetett állapítani, egy közeli falu temetőjének hullaházába szállították és ma reggel a ranziánói temetőben hősközz ilik módon, nagy katonai pompával, a védőágyuk diszolvése mellett temették el.

Érdekes dolog, hogy a tisztelnél talált két óra a lezuhanás pillanatában megállott és az egyik 4 óra 35, a másik 4 óra 36 perccel mutatott, ami a mi időszámításunk szerint a fél hatnak felel meg.

Emlékkül itt küldöm a lelőtt léghajó siluettjét, aminek a burkolata az eredeti burkolatából, a kötélzete egy, a gondola ron-

csaiban talált kötél darab kenderéből és a gondola maga az eredeti por és szél ellen védő fedőből (kaucsuk- és gummivegyíték) van készítve.

A roncsokról és a mentési munkálatokról levett fényképek közül egynéhányon rajta vagyok; ha a tábornok ur engedelmével az ezekről csinált másolatokból kaphatok, majd hazaküldöm.

Mindent egy célért.

Akik a mai történelmi időkben élnek, azoknak csak egy szempont szabad, hogy a szemük előtt lebegjen: a nemzeti, az állami eszme, vagyis a közérdek szempontja.

Aki fel tud emelkedni annak a tudatnak magaslatára, hogy ma világtörténelmet írnak a nemzetek vérről és aki ennek a nagyzerűségét értékelné tudja, az méltó csak ehhez a harcok korhoz, az lélekben hozzá nő és bekapcsolódik a nemzet eszméjébe, amely előtt el kell törpülnie minden magánérdeknek és önző célnak. Csúpan egy célnak szabad ma lenni: győzedelmeskedni a minket megfojtani akaró ellenségeinken, szilárd kitartással törhetetlenül haladva a diadalmas béke, mindnyájunk álma és célja felé. Minden élő lénynek ebben az országban ennek az egy célnak szolgálatába kell szegődni és minden erővel ennek a sikerén munkálkodni.

Bizonyos, hogy a végső győzelem elérésére a leghatalmasabb eszközök egyike a hadikölcsönben rejlt óriási erő, mely foglalatja minden hatalomnak, amelyet azok adhatnak az állam kezébe, akik nem fegyverrel védik a hazát. Minden polgár agyába bele kell idegőzödni annak a gondolatnak, hogy a hadikölcsönt elő kell teremteni, össze kell hordani apró, nagy és legnagyobb összegből, mert ez alapföltétele a háború sikeres befejezésének.

Anyagi javak még soha ilyen szent olt szolgálatába nem szegődtek, ily nagy és nemes vállalkozásban nem vettek részt. Egy világ békéjének megteremtése az a hatalmas vállalkozás, melyre a hadikölcsön szükséges. Nem lemondásról és nem áldozatról van szó, hanem egy ország gigászi vállalkozásáról, szent és biztos üzletéről, melynek mérhetetlen hasznában és áldásában mindenki egykép fog részesülni.

Ezt kell elősegíteni minden eszközzel, ennek a sikerén kell most megmutatni erőnket, kitartásunkat, törhetetlen akaratunkat és a győzelembe vetett biztos hitünket.

A heverő tőkék ellenségei az országnak, mert csak a dolgozó töke képvisel értéket. Már pedig a hadikölcsön valóban mindnyájunk leghőbb vágyán és boldogságán van hivatva dolgozni.

A hadikölcsön kötvények lesznek a kötelesség teljesítés nemesi levelei, ékes tanubizonyságai törhetetlen lelkesedésünknek, áldozatkészségünknek és annak, hogy méltók vagyunk a nemzeti eszméhez, ebben a gigászi küzdelemben, amely maga a történelem.

* **Aszódy** Rákóczi uti kávé és tea üzletében nagy mennyiségű bor, konyak, rum, tea és likőr árak raktáron vannak, a háború előtti árakban lesznek kiszolgálva. Vigyázat orsolya Zárda épület. (Telefon 610) 1 kiló kész kávé cukorral. 5 kor.

Amerika válasza Németországnak.

London, május 10. A Reuter ügynökség jelenti Washingtonból: **A Németországhoz intézett amerikai jegyzéknek ez a szövege:**

A császári kormány május 4-iki jegyzékét a kormány gondosan mérlegelte és a jegyzéket főként azért vette tudomásul, mert a császári kormány ama szándékát adta tudni, hogy a jövőben 1516 telhetőleg mindent megtesz, hogy a hadműveleteket a háboru tartamára a hadviselők haderejének leküzdésére fogja korlátozni és hogy elhatározta, hogy tengerészete összes parancsnokait arra utasítja, hogy maradjanak ama korlátok keretében, amelyeket a nemzetközi jog szabályai megkövetelnek és amelyeket az Egyesült-Államok kormánya amaz egész idő alatt követelt, amióta a császári kormány 1915 február 4-én bejelentette ezt a tengeralattjáró hadjáratot, amelyet most szerencsére feladott.

Az Egyesült-Államok kormánya ama türelmes fáradozásaiban, hogy a kritikus kérdéseket, amelyek e politikából keletkeztek, és a két állam jó viszonyát oly komolyan fenyegették, barátságos megegyezésre juttassa, állandóan a barátság érzései által vezettette és tartóztatta magát. Az Egyesült-Államok kormánya abban bizakodik, hogy a **főnti ki-jelentést ezentul lelkiismeretesen fogják végrehajtani.** A császári kormány politikájának megváltoztatása alkalmas arra, hogy az **Egyesült-Államok és Német ország között való jó viszonyok megszakításának legfőbb veszedelmét kiküszöbölje.**

Az Egyesült-Államok kormánya szükségesnek tartja kijelenteni: hogy megállapított dolognak tekinti, hogy Németország nem szándéknzik oly föltevéseket kelteni, amelyek szerint az imént bejelentett politikának fenntartása valamelyes módon az Egyesült-Államok és valamely más hadviselő kormány között való diplomáciai tárgyalások lefolyásától vagy eredményétől függ, noha a császári kormány május 4-iki jegyzékének egyes részeit ilyenképpen lehetne értelmezni. Hogy azonban a félreértés lehetőségét kikerülje, az Egyesült-Államok kormánya tudatja a császári kormánnyal, hogy **egy pillanatig sem enged közel magához oly eszmét, még kevésbé annak megvitatását, hogy az amerikai polgárok jogának tiszteletbentartása a nyílt tengeren a német tengerészeti hatóságok részéről bármiképpen vagy legesekelebb mértékben is egy más kormány magatartásától függhetne.** Mert a felelősség a semlegesek és a nem-harcolóknak tekintetében valami egyéni és nem közös, föltétlen és nem viszonylagos. (A Wolff-ügynökség megjegyzése: Mint megállapítottuk, a német kormány e jegyzéket még nem kapta meg.)

Amerika válaszjegyzéke megérkezett Berlinbe.

Budapest, április 10. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: Biztos forrásból származó értesülés szerint a válaszjegyzék megérkezett az amerikai követségre. Valószínűleg holnap adják át a válaszjegyzéket a külügyi hivatalnak.

Politikai körökben kijelentették, hogy lényeges körülmények vannak annak a biztosítására, hogy a szakítás veszedelme elkerülhető. Miután a német jegyzékben nem feltételről, csupán fentartásról volt szó, Wilson tiltakozása feleslegesnek bizonyult.

Kétszázhusz német buvárhajó.

Genf, május 10. Egyéb ántánt-lapok nyomában az Action Francaise-ben is felmerül az a kérdés, hogy mire készülnek a németek, főképp mire készül a német flotta? A németek nagy diadallal jelentették be, hogy kétszázhusz tengeralattjárójuk készült el. Nem éppen valószínűtlen az a feltevés, hogy a tengeralattjárók és a Zeppelinek egész serege által kísért nagy német hajóhad nagy tengeri ütközetbe bocsátkozik. Fel kell tételezni, hogy az angol flotta felkészült erre.

Érdemes emlékeztetbe idézni, hogy Londonban megjelenő Indépendance Belge a német flottának az angol partok ellen intézett legutolsó támadásával foglalkozva, megállapította, hogy a Zeppelinek, amelyek kikémlélhetik a támadásra alkalmas színteret és idejekorán jelezhetnek mindenféle veszedelmet, mily hatalmas előnyt biztosítanak a németeknek.

Forrongás az egyiptomi angol csapatok közt

Budapest, május 9. (Saját tud.) Az Egyiptomban táborozó angolok, ausztrálieiak és az egyiptomi törzsek között forrongó hangulat uralkodik. Az angol és ausztrálieiak között már olyan mérvű az összeütközés, hogy utcai harcok keletkeztek és hevesen lövöldöztek egymásra. Többen megsebesültek és meghaltak. A fő utcákon számos házat felgyújtottak. Az egyiptomi angol haditörvénytöréseknek rengeteg munkája van, számos halálos ítéletet irtak alá.

Az olaszok lázongnak

Budapest, május 10. (Saját tudósítónktól.) Zürichből jelentik:

Az olasz határról jelentik, hogy Montinóban hatezer asszony tüntetett zajosan a háboru ellen. A rendőrség lépett közbe.

Piacentóban az ott táborzó 5 olasz ezred miztagadta az engedelmességet.

A fronton a sasain dandár fel-lázadt.

Apulihban és a milanói sikon az elkeseredés oly nagy, hogy a föld-birtokosoknak, akiket a nép a háboru értelmi szerzőjének tekint, lakóhelyükről menekülni kellett.

Azt hiszik, hogy a Salandra kormány rövidesen távozik és Giolitti fog visszatérni.

Japán segítség a franciáknak?

Budapest, május 10. (Saját tudósítónktól.) Pétervárról jelentik: A kormány az antanttal olyan megállapodásra jutott, hogy legközelebb japán csapatokat küldenek Franciaországba.

A francia szociálisták az irekért.

Budapest, május 10. (Saját tudósítónktól.) Párisból jelentik: Hervé felszólította a francia szociálistákat, hogy bírják rá az angol kormányt, kegyelmezzen meg az ir republikánusoknak.

Liebknecht fogságban marad.

Budapest, május 10. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlés házszabálybizottsága a szociálista képviselők ama indítványát, hogy Liebknecht képviselő ellen a vizsgálati fogságot szüntessék meg, elvetette.

Wilson nem közvetít békét.

Rotterdam, május 10. A „Maasbode” szerint a „Central News” ezt jelenti Washingtonból:

Jól értesült körökben azt állítják, hogy Wilson elnök kereken elutasította a pápa ama kérését, hogy az elnök lépjen föl közvetítőként az európai béke érdekében.

Kémkedés miatt letartóztatott román őrnagy.

Predeal, május 10. Az Epoca jelenti: Dragutescu román gyalogos őrnagyot kémkedés miatt letartóztatták. Az őrnagyot azzal vádolják, hogy fontos katonai okmányokat adott el egy idegen hatalomnak.

Kut-el-Amara védőjének leányai török foglyok.

Budapest, május 10. (Saját tudósítónktól.) Konstantinápolyból jelentik: A Kut-el-Amara foglyok között van Townshend angol tábornoknak két leánya is. A török kormány salvus conductust ígért, azonban visszautasították.

Hizlalhatnak-e sertést a villanegyedben?

A szabályrendeleti tilalom háboru alatt felfüggesztendő.

Tavaszi szemlét tartott a rendőrség a Rulikovszky uton, ahol villaszerű épületek tekintenek a zöldlombos utra, míg hátul, a háztömbök mögött, a kommandáns rát zöldje felé ugrik ki a villák kertje. E'ol nagyvárosi villanegyed, hátul külvárosi idill, fűvön heverésző cselédekkel és katonákkal.

A villatulajdonosok tehat felhasználják a sajátos helyzetet és dísznokat tartottak, amit a szemlén Kemény Ignác kapitány észrevett. Megkérdezte őket, milyen jogon hizlalják a sertéseket a villanegyedben. Az emeltes házak tulajdonosi azt hozták fel, hogy 1893-ban, mikor a sertéstartási szabályrendeletet alkották, külső telek volt ez a rész a Mazey utcai Peca hídtól kezdve, tehat ők kívül esnek a tilalmon, ha szó szerint vesszük a szabályrendeletet.

De háborus az idő, s ezek a viszonyok gazdaságossá tették a sertéstartást, ami most közérdek.

A szemle után rögtön kérvényt adtak be a tanácshoz és a rendőrséghez is kérdést intéztek, hogy szabad-e nekik sertést tartani? Az ügy a kérdés megindításához került s most így áll az ügy:

A háborus viszonyokra tekintettel meg kellene engedni a villanegyedben a sertéstartást a háboru tartamára. Fehér Dezső szerkesztő egyizben a télen ugyanezt kérte, hogy a Csusztyó hátulso részében tanácsosan sertést, de a tanács az ügyet csak véleményre adta ki a rendőrségnek, hogy a háboru tartamára felfüggeszthető-e a szabályrendelet sertéstartási tilalma. Rendőrileg az a vélemény, hogy ahol a szám korlátozott, ott fel kell emelni a tartható sertések számát pld. 2 ról 4-re, 4 ról 6-ra, 6-ról 8-ra. De ahol a házak össze vannak építve s a csatornázás nincs rendben (tele van fekélikkel), ezenkívül sok a lakó, ott a tilalom közegészségügyi érdek, legfeljebb a téli, november-februári időszakra függeszthető fel. A külső területekkel érintkező utcákra azonban közéleti érdekéből a háboru tartamára felfüggesztendő a tilalom. A tanács eddig a kérdéshez nem skart nyulni s így Fehér Dezső szerkesztő kérelmét sem el nem utasította, sem nem teljesítette. Most azt érdezi a rendőrségtől, hogy áll az eset, tart-e sertést vagy nem tart. Szakasztói ügy tesz, mint egyik város rendőrkapitánya, akiél panaszt tett egy háztulajdonos, hogy zsidó lakója sátoros ünnepre sátorát épített az udvaron s az akadályozza a forgalmat. A rendőrkapitány azonnal intézkedett és pedig úgy, hogy a sátor 8 oap alatt eltávolítandó. Különben...

Tudniillik a sátoros ünnepek 8 napig tartanak. Jelen esetben azonban kollegánk türelmesen vár s ma is vár a határozatra.

Forlin a legjobb és legbiztosabb toilette-szer kéz-, láb- és hónalj-izzadás ellen. Hűsít! Szagtalanít. Ára 1:20. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

Rámffy Zsigmond ezredes halála.

Tegnap a déli órákban hozta a táviró a gyászhirot hogy nemes Rámffy Zsigmond nyug. honvédezzredes, a nagyváradi 4. honvédegyalozezred volt parancsnoka a fővárosban hirtelen elhunyt.

A gyászhiro Nagyvárad ur. társadalmában, — amelynek Rámffy Zsigmond kedvelt és becsült tagja volt, — mély részvételt keltett.

Halála mély gyászszal sújtja a Des Echerolles-Kruspér családot.

Évek óta terít szivbaja ölte meg az erős természetű, dühös katonát. Élte delén, alig 53 éves korában.

Rámffy Zsigmond fiatal éveiben Kolozsváron, Pozsonyban és Budapesten szolgált.

Mint őrnagy jött Nagyváradra, a honvéd hadapródiskola parancsnokává neveztetett ki. Évekig állott az iskola élén s részben neki köszönhető az a kiváló, hazafias szellem, amely a hadapródiskolát magyar nemzeti szempontból is oly nagy jelentőségűvé és becsesé tette.

Mikor, a szabályoknak megfelelőleg, a hadapródiskola parancsnokaságától felmentetett, a nagyváradi 4. honvédegyalozezred parancsnokává neveztetett ki.

Ezen állásában következett be a még nagyobb világháboru.

Még emlékezetünkben van az a mélyen meghatározó ünnepség, mikor vitéz ezredes a Szent László téren búcsút vett Nagyvárad város közönségétől. Az orosz hordák ellen vezette ezredét.

Már évek óta leppangó szivbaja a hertér izgalmai között nagy erővel lépett fel s szolgálatképtelenné tette a hatalmas természetű katonát. Visszejött Nagyváradra s csakhamar nyugdíjba lépett.

Három hónapi gyógykezelés és pihenés után annyira javult állapota, hogy helyiszolgálatba lépett s azóta Budapesten részint a honvédelmi miniszteriumban, részint a sorozásoknál működött. Egészségi állapota azóta türethető volt. Dr. Géber Lambert ügyvéd éppen tegnap, szerdán reggel — halála napján — kapott tőle levelet, amelyben azt írja, hogy egészsége elég jó.

Tegnap reggel, mielőtt felkelt volna, panaszkodott feleségének, hogy nem jól érzi magát s az ágyban marad, mert jól esik a pihenés. Alig két óra múlva rosszabbra fordult állapota s hirtelen jött szivszélhűdés kioltotta életét.

Nemes Rámffy Zsigmond második nejét Nagyváradon temette el.

Egyetlen leányát: *Ilonát*, Des Echerolles-Kruspér Sándor nagybirtokos, özv. Des Echerolles-Kruspér Sándor öz. szül. báró Gerliczy Stefánia fia vette nőül.

A háboru alatt Rámffy Zsigmond harmadszor is megcsúszott s ezen házaságából egy kis fia született, aki most kora árva rágra jutott.

A gyászhirot legelsőbben a jelenleg Nagyváradban időző Des Echerolles-Kruspér családdal tudatták. A család tagjai felutaztak a fővárosba.

A temetésről még nem történt intézke-

dés. Valószínűleg a halottat Nagyváradra szállítják s itt helyezik örök nyugalomra a családi sírboltban.

A KATHOLIKUS KÖR választmányi ülése.

A Kath. Kör választmánya tegnap tartotta havi rendes ülését. Jelen voltak:

Dr. Karácsonyi János egyházi elnök, dr. Vucskics Gyula egyházi alelnök, Száhlóder Károly, dr. Imrik S. Zoltán, Halász Gyula, Stark Gyula, dr. Imrik Gusztáv, dr. Krüger Aladár, Sünger Bertalan, Justh Károly, Kellner Kálmán, M. Jánosy Aurél, Karger Sándor, Resch Mihály.

Az elnök javaslatára a választmány elhatározta, hogy alaptökéjéből 2000 K névértékű hadikölcsönkötvényt jegyez.

Dr. Vucskics Gyula előterjesztésére a választmány elhatározta, hogy május 21-én Szent László ünnepélyt rendez, melynek jóvedelme a rokkant katonák javára fog fordíttatni. A rendkívül változatos programot a választmány tudomásul vette.

Új tagokul felvették: Kun Frigyes őrnagy, Korda Andor, Kopp Sándor.

A Strasszer-ügy végtárgyalása.

Május 29-én kezdődik.

Ismeretes a *Tiszántúl* olvasói előtt az az országos feltűnést keltett kórházi panama, amely Strasszer Aladár kórházi vállalkozó, Strasszer Aladárné, Vogel László, Schunke Ottó és Sós Jakab letartóztatásával végződött.

Élelmezési, szállítási visszaélésekről s megvesztegetéséről volt akkor szó a lapok hasábjain, amelyekben Strasszer Aladárt, aki a katonaséghez vonult be s ott mint zászlós teljesített szolgálatot, a haditörvényszék elé utalták.

A többi vádlottra a vizsgálat befejezést nyert s a vizsgálati iratok a vádindítványval együtt a törvényszék elnökéhez kerültek.

Balás Elemér dr. elnök a Strasszer-ügy tárgyalását május 29-ére tűzte ki s értesülésünk szerint közel három hétig fog tartani, míg ítéletet hoz e bonyolódott s nagyterjedelmű bűnygyben a gyorsított eljárás alá eső ügyekben ítélkező tanács, amelynek tagjai:

Balás Elemér dr. elnök, Szöllőssy Gyula, Kérechy Péter, Hermann Aladár, Riedl Zoltán dr.

Kisegítő tagjai: Kocsán János, Gruden Dezső, Palánkay Károly, Gyenge Béla, Paizkó Antal dr, Révész Gusztáv dr, Jaczkovics Gyula, Fábry Albert.

A vádlotak: Strasszer Aladárné, Vogel László, Schunke Ottó, Sós Jakab. Tanukul kórházi alkalmazottak, szállítók és katonák idéztetik meg, mintegy 67-en.

A tanács határoz, hogy nyilvános tárgyalás legyen e ez ügyben. Ha a tárgyalás nyilvános lesz, csak balépőjeggyel bírók léphetnek be a tárgyalási terembe.

A legjobb **molyirtó** szerek u. m. **miri** Bagaria-Papir, Molygyökér, Tabaco, Moff, Tarmalit, Camfor, terpetin, Zacherlin, stb. már kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

HIREK

*** Fetszer Antal püspök elutazása.** Fetszer Antal győri püspök, a ki Hlatky Endre főispán temetésére Nagyváradra utazott, tegnap visszautazott székelyjére. A győri püspök Nagyváradon tartózkodása alatt meglátogatta többek közt a vasúti nyugvóállomás és a Félix-fürdő katonai kórházában lévő sebesült és beteg katonákat.

*** Főispán-helyettes lesz.** Hlatky Endre főispán üresen maradt állására megindultak a kombinációk, amelyek folyamán nevek is merültek fel s vetődtek a nyilvánosság elé. *Hovánvi Géza* dr képviselő áll ezen találgatások homlokterében, míg másfelől *Baróthy Pál* főügyész-helyettes jelölik a kérdéssel foglalkozók. Mindezek egyelőre névbecsületek s a főispáni szék betöltését egyhamar nem lehet várni. E-re vall azon értesülésünk, hogy *Rimler Károly* polgármester a legrövidebb idő alatt megkapja a kormány felhatalmazását, hogy a főispánt helyettesíthesse. A főispán kinevezésére a tárgyalások csak ezután indulnak meg.

*** Katonai előléptetések.** A hivatalos lap hozza a következő katonai előléptetéseket: Dr Fekete Ferec a 37. gyalogezredbeli, Guttmann Dezső dr a 37. gyalogezredbeli és Pristompi József a 70. gyalogezredbeli tartalékos hadnagyokat tartalékos főhadnagyokká léptette elő a király. Dr Medvigy Mihály, 37. gyalogezredbeli, Molnár Bálint 101. gyalogezredbeli és Vig Sándor 37. gyalogezredbeli tartalékos zászlósok tartalékos hadnagyokká lettek előléptetve.

*** A pápa az írekért.** Loganóból jelentik lapunknak: Az Observatore Romano értesülése szerint a pápa a katolikus írek érdekében intervenciót kísérelt meg Logne kardinális, Armagh érseke révén. Asquith miniszterelnök az érsek közléseit tudomásul vette, de egyúttal arról értesítette a szentszékét, hogy a kimélet, illetve kegyelem gyakorlása most már az angol bíróságok dolga, mivel a zendülés véget ért s csak a megtorlás munkája van még hátra.

*** Érettségi biztos a kereskedelmi iskolában.** A hivatalos lap közli, hogy a vallás és közoktatásügyi miniszter a nagyváradi társulati felső kereskedelmi iskolánál dr *Ferenzy Zoltán* budapesti tudományegyetemi könyvtári igazgatót bízta meg az idei érettségi vizsgálatok vezetésével miniszteri biztosai minőségben.

*** Az ipari munkaviszony vitás kérdései.** Gróf Tisza István miniszterelnök rendeletet bocsátott ki, amely az ipari munkaviszonyból származó vitás kérdések eldöntésére vonatkozó kivételes intézkedéseket foglalja magában. A rendelet szerint az ipartestület kötelekbe tartozó iparosok és tanoncok, vagy segédek között felmerülő surlódások és vitás kérdések eldöntéséhez az ipartestület békéltető bizottságánál az iparhatósági biztoson, vagy helyettesén, mint elnökön kívül egy iparos és egy segéd tagnak jelenléte elegendő akkor is, ha az ipartestület békéltető bizottságának alapszabályai másként rendelkeznek. Ha ezen tagok akadályoztatása miatt a tanács megalakulása nehézségekből ütközik, úgy ezeket a vitás kérdéseket az illetékes I. fokú iparhatóság dönti el.

*** Előléptetések a honvédségnél.** A hivatalos lap közli, hogy a király Takács József és Steiner Edgér 4. honvédszolgálatvezető tart. hadnagyokat tart. főhadnaggyokká; Egely Ernő, Schönfeld Gyula, Ulrich Adám, Sebastyén Andor és Feldhsim Jenő 4. honvédszolgálatvezető tart. tisztjelölteket tart. hadnagyokká léptette elő.

*** Városi közgyűlés.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága ma, csütörtökön, május 11 én délután 3 órákor tartja rendes közgyűlését.

*** Bőszörményi Árpád — huszárkapitány.** Bőszörményi Árpád, Bőszörményi Géza ügyvéd fia, aki a mostani világháború börtenein tanúsított vitézségéért két Signum laudist, a német vaskeresztet és a III. oszt. katonai érdemkeresztet nyerte el, soron kívül honvédszázadosá neveztetett ki.

*** Adományok a vak katonáknak.** A J. 2 koronát küldött szerkesztőségünkbe a háboruban megvakult hősök javára s ezzel gyűjtésük 3123 K 97 fillárre emelkedett.

*** Hivatalos automobil szakértő.** A belügyminiszter értesítette Nagyvárad városát, hogy *Debreczeni Jenő* okl. gépészmérnököt, a debreceni világítási vállalat igazgatóját a debreceni kerületbe Debrecen szék-hellyel — és pedig Bihar- és Szilágymegye és Nagyvárad kivételével — hivatalos kerületi automobil szakértővé s egyúttal nevezett a debreceni kerületbe Nagyvárad szék-hellyel Bihar- és Szilágymegye és Nagyvárad város területére ideiglenesen hivatalos szakértői teendőket ellátással megbízta.

*** Horváth Mici Pécselt.** Horváth Mici, az eradi színhez országos hírű pámadonnája, ma kezdi meg hat estére terjedő vendéglátását Pécselt. Kétszer Ónagysága ruhájában, s négy más operetben lép fel. Köztük *Magnés Miskában.* A pécsi színházba napok óta jegyet nem lehet kapni.

*** Katonai kitüntetések.** A hivatalos lap közli, hogy a király *Vesely Szaniszló* 19. tábori tüzérezredbeli állatorvos hadapródot az arany érdemkeresztrel a vitézségi érem szalagján tüntette ki; *Lorenz Engelbert* 19. tábori tüzérezredbeli tiszt-helyettes a koronás ezüst érdemkeresztrel a vitézségi érem szalagján lett kitüntetve.

*** A Feminista Egyesület közönete.** Bieyerné Garzó Adél urhölgy énekiskolája szombati hangversenyének jövedelmét 500 koronát anyavédelmi célokra juttatta. A Feministák Egyesülete, midőn néha nyugtázza e nagylelkű adományt, egyben őszinte köszönetet fejezi ki úgy a kiváló zenetanárnőnek, mint a lelkes távirányoknak a fényes erkölcsi és anyagi sikerért. Továbbá köszönettel nyugtázza az egyesület az alábbi felajánlásokat: Gróf Széchényi Miklós megyepüspök, Oroszcsák István szentes, Gróf Vilmosné. Barna Jenőné, dr Barna Miklós, Schönberger Emmy 10-10, Diósi Lajosné 20, Komzsis Böske és Ida 11, Stein Magdolna 8, Lányi József püspök, Szirmai kanonok, Fekete József táblabíró, Lázarovits Péter kapitány, dr Konrad Jenő, Klein Böske 7-7, Lévy Lázárné, Pallay Lajosné 6-6, Mihelty Pál, Mihelty Rózsi 5-5, Molnár Géza curia bíró, dr Löblé László, özv. Sárosy Kapellerné, dr Popper Ákos, Geleta Géza 4-4, Fischer Eötvinné, Kirschner Márk 3-3, Mihelty Jenő, Bertram Brunó, dr Gáspár Miksa, dr Halász Mártonné, Kacziánné, Tóth Irma, özv. Gyurkovicsné, özv. Rosenthal Jakabné, N. N. 2-2, Julier Károly,

Báró Stráblender, Reisner Károly, Várnay Ferencné, Weisz Vilmosné, Amigó Manyika 1-1 koronát.

*** Papok a szövetségben.** A háboru alatt a falusi fogyasztási szövetségek és a kereskedők versengése már egészen elfajult. Az abnormis közéletmérései viszonyok a szövetségek működésének kedveztek, úgy hogy a falusi szövetségi boltok olyan élelmészeti cikkek áruforrására is be rendezkedtek, melyekkel a háboru előtt sohasem foglalkoztak. A magyarországi szövetségek szövetsége most elhatározta, hogy a szövetségi mozgalom fejlesztése érdekében a vidéki papok számára május végén a fővárosban tanfolyamot nyit, melynek során az ország különböző vidékeiről fölzarándokló lelkészek megtanulhatják a fűszerboltok vezetésének kereskedelmi titkait. A szövetség a vidékről föltutázó papok költségeit megtéríti. Eddig számos vidéki lelkész jelentette be a tanfolyamon való részvételt. Természetesen a kereskedelmi érdektületek rossz szemmel nézik a szövetségi boltok terjeszkedését és exisztenciájuk belálos veszedelmét látják a papok kereskedelmi tevékenységében. A kereskedelmi érdekeltségek a kormánynál ebben az irányban lépéseket akarnak tenni, annál is inkább, mert hirtelen ment annak, hogy Haller István dr képviselő a legközelebbi parlamenti ülészakban törvényjavaslatot fog beérkezteni a szövetségeknek széles alapu istápolása céljából.

*** Lisztpazarló pékek kalácsai.** Egyes pékek meg nem engedett formájú és finomságu fonott kalácsot sütnek újabb időkben. E kalácsokat üzletekben és sütecsenykihordók útján árulják kenyérjegy nélkül. *Horváth Géza* rendőrkapitány tegnap remélt tartott a pékeküzletekben s nagy mennyiségű ilyen finom kalácsot foglalt le két helyen, amelyek ezzel foglalkoztak. A kalácsok nagyon finom lisztből készültek s nagyok, pazarlás a liszttel ezek ellátása. A kibégési eljárás megindult a pékek ellen.

*** A sokali rabbi elutazik.** Tegnap délelőtt *Kemény Ignác* kapitányhoz magas, feketeelyem kaftános, szakállas és dus pájészes férfi állított be. Letette utlevelét, amely szerint ő a vienitzi rabbi veje, *Sulan Rokach*, a sokali rabbi. Katonai rabbi, most elutazik. Öltözete elárulta, hogy gazdag, jól táplált, s finom szivart szítt. *Kemény kapitány* és közte a következő párbeszéd fejlődött ki:

- Hova?
- Muszáj megmondani, hova?
- Muszáj.
- Miért?
- Mert ide be kell írni.
- Tartozom én megmondani?
- Hogyan. Ha utazni akar, meg kell mondani, hogy hova utazik.
- A várost is?
- Hát persze.
- Nem lesz abból baj?
- Dehogy.
- Aztán elutazhatom?
- Igen.
- Igen? Hát Máramaroszigetre menjek?
- Ahova akar.
- Akarok? Muszáj.
- Így aztán kiállították neki az utlevelét.

*** Vidéki balesetek.** *Nyema Anna* 16 éves leány szobájában egy hetes patront talált. Játszadózni kezdett vele, kötöttivel piszkálta, aminek következtében a tölteny

felrobbant. A jobb kezét a robbanás teljesen összezsuzta. — **Borka János** 13 éves körös-nagyharsányi szolgálóegény a napokban a padlásra feküdt aludni. Alvás közben véletlenül lezuhant és jobb lábát eltörte. Mindkettőt a biharmegyei közpórházba szállították. Borka közben rászályos betegségbe esett, beszállították a járványkórházba, ahol meghalt.

Bírósági kinevezések. Budapesti tudósítónk jelenti: A király **Sólyom Kálmán** nagyváradi városi kir. járásbíróvá és **Vajnovszky Vince** nagyváradi kir. törvényszéki albírókat jelenlegi helyükön bírákká nevezte ki.

Kinek van eladó burgonyája. Felhívom a város területén lakó gazdákat, hogy smennyiben még eladatlan, romlatlan burgonya készleteik volnának, azokat a nagyméltóságú magyar kir. földművelésügyi miniszter urnak 66126—1916 XII. számú rendeletére hivatkozással haladéktalanul jelentsék be, hogy a földművelésügyi magyar kir. miniszter ur a bejelentett készletek elhelyezése iránt a szükséges intézkedéseket megtehesse. Nagyvárad, 1916 május hó 10. én. **Lukács Odón**, polgármester-helyettes.

A református Leányegyesület délutánja. A nagyváradi református Leányegyesület szombaton délután Kárpátfalva javára háborus délutánt rendez a vármegyeház nagytermében. Az ünnepélyen **Palánky Margitka**, a nagyváradi társadalom egyik kedves művésztagja is szerepelni fog énekszámával.

Halálozás. **Déry Endre** a magyar kir. 4. honvéd gyalogezred főhadnagya Nagyvárad város villamos művének tiszt viselője fiatal életének 37. évében folyó hó 5. én a pozsonyi katonai kórházban váratlanul elhunyt. A megboldogult hült tetemét f. hó 7. én délelőtt 10 órakor a róm. katolikus egyház szertartása szerint a pozsonyi katonai temetőbe helyezték ideiglenesen nyugalomra. A megboldogult lelki üdvéért az engesztelő szentmise áldozat folyó hó 13. án délelőtt 9 órakor a nagyváradi újbárosi róm. katolikus plehánia templomában fog az Égek Urának bemutatni.

Betörő cigányok a rendőrségen. Tegnap egész nap 3 kócsi kóbor cigány időzött a rendőrség udvarán. Az illetők a Gilényi-utcán akartak egy házba behatolni, azonban rajtavesztettek és a rendőrségre kísérték őket. Bött detektiv megmotozta a karavánt és több ezer korona papírpénzt talált náluk. A cigányokat egyúttal be is oltották a hólyagos himlő ellen. További intézkedésig a rendőrségen maradnak.

A cinkotai tömeggyilkosság. Budapesti tudósítónk jelenti: A cinkotai tömeggyilkosságot még most is a bizonytalanság homálya borítja. A budapesti rendőrség megállapította a tegnapi nap folyamán **Kiss Bélának**, az állítólagos tettesnek volt egy **Toth Margit** nevű barátnője, akinek a Teleky-téren volt kávémerése. Ennek udvarolt **Kiss Béla**, azonban feleségül venni nem akarta, hanem később magához esalta. **Toth Margit** levelet irt aztán anyjának, hogy egyidőre eltávozik. Azóta hirt sem hallottak felőle. Ugyancsak eltűnt **Toth Margitnak** egy **Komáromi Erzsébet** nevű barátnője, akinek **Tóth Béla** szintén udvarolt. — A hat bálodog hordót még nem bontották fel. Tartalmát ma délelőtt 10 órakor fogja egy bizottság megvizsgálni.

Budapesti tudósítónk jelenti a késő éjjeli órákban: A cinkotai gyilkosság ügyé-

ben a rendőrség úgy intézkedett, hogy fel fogja ásatni a bűntény színhelyének kerjéit és emésztőgödört, mert valószínűleg a tettes oda is rejtett el áldozatokat. Eddig 21 eltűnt áldozatról beszélnek.

Vajat és turót árul a város. Tudatom a város közönségével, hogy friss vaj kilogrammonként 9 korona 60 fillér és friss tehénturó kilogrammonként 1 korona 60 fillérért a **Szent László téri** városi tejcsarnokban is kapható. A közönség kényelmére úgy intézkedtem, hogy a vaj egy-nyelvad, a turó pedig egynegyed kilogrammos súlytól kezdődően beszerezhető legyen. Nagyvárad, 1916 május hó 10. én. **Lukács Odón**, főjegyző.

A kötél palota. A Hungária cipőgyár alatt terül el az az óriási raktár, amely a **Helly József** utóda cég üzletének alapja. Rengeteg pinceraktárakban a kötelek, zsákok, sátorvasznak ezer és ezer mázsái pihennek, itt szorgalmas kezek varrják a zsákokat, amott gépek alatt fut a vásznak vég telen szalagja. Kötelek ezrei himbálóznak meg az ajtók nyílásakor, míg odább gabona, lisztes, gyapju, szalma, heremag és sózsákok magas oszlopokban várják a rendelést, mely elszállítja őket más vidékre. Repce és rostáló ponyvák göngyölegei hevernek szép rendben. A pincék sorozatában találkozunk oliva és ásványgépölajokkal, hengerolajokkal s a tovitte nevű gépkezes olaj. Szijjak, kenőcsök nagymennyiségben. Maga az üzlet nemcsak kötéltermékben, hanem finom takarókban pokréceokban, páratlan készletet tart. A raktár a gazdaközönség részére elsőrangú látványosság jól teszi, aki megnézi.

Akit többen szeretnek. (A Vigadó-mozgó sláger.) Csak ma lesz még műsoron az a nagyszabású sláger dráma, amely tegnap forró, nagy sikert aratott a Vigadó mozgószínházban. „Akit többen szeretnek” az újdonság címe. Három felvonásos társadalmi dráma ez, hatalmas, megrázó erejű alakításokkal, amelyeket elsőrendű művészekről láthatunk. Kíváncsi humorral van tele „A gavallér” és „Daniló szerelme” című vígjáték. Kacagató, pompás spróság mind a kettő. A „Háborus híradó” legújabb sorozata szenzációs. Előadások fél 7 órakor kezdődnek.

Kiadó Kossuth u. 2. sz. házban a **Kertész S. Sándor** féle üzlethelyiség s ugyan ott egy kétszobás lakás kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

A húsdrágaság folytán a halkonzerv tápláló és olcsó. Kapható kizárólag **Aszódy** halüzletében Kossuth utca saspaszás.

Poloskairtó MOKIN biztos szer. Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag **Farkas István** Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B.

Butorozott szobák és lakások modern berendezéssel, hosszabb vagy rövidebb időre kiadó. Nagy Sándor utca 4

Gyármegnyitás. Helyben már 1914. évben nagyszabású modern gépekkel berendezett kelmefestő, vegytisztító és gőzmosógyművet rendezett be, mely a cégtulajdonos bevonulása miatt csupán 1915. ben nyílt meg, hol a katonai kincstár részére végez festést, tisztítást. Május elsején a nagyközönség részére is megnyílt az üzem. Cégtulajdonos **Haltenberger Vilmos**, aki megelőzőleg édesatyja előnyösen ismert, már 100 éve fennálló kassai **Haltenberg** gyárnak éveken át volt önnálló vezetője, kit nem csak Magyarországon, hanem külföld nagyobb gyáraiban szerzett tapasztalatai és főiskolai végzettsége révén mint első rendű szakembert ismernek. A gyár berendezése legmodernebb, legújabb gépekkel van felszerelve, első rendű munkakerői és maga a cégtulajdonos szaktudása mind biztosítékot nyújt arra, hogy ezen gyár városunkban hízagot pótló lesz és nem szo-

rul a közönség pesti és bécsi éégekre. Ajánlja a nagyközönség szives figyelmébe.

Gyönyörű rózsás arc a nő legszébb díszje. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot, hogy eltüntethesse. Elég ha a megbucstulhetetlen **Y-PO** krém és szappant használja: melytől a bőr visszanyeri ruganyos ágát el-tüntet a ráncokat, szeplőket, mitesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Ára K 1.50 Kapható: **Farkas István** „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi ut 7/B Rimanóczy-palota.

Aszódy Mihály Kossuth utca Sas palota a cég egyike a legnagyobb az ajánlott cikkekben. Nagyvárad és vidéke közönségét felhívom, hogy a gyümölcs befőzés idejére saját vásárló vevőimet, cukorral, kávéval, kondenzál tejjel (berna védjegyű) valamint thea, rum, konyak, likőrök, szarlinia hal-konzervek (huspótló) szalámi, ementáli sajt, összes létező csokoládé és cukorkák, gyógyborok, borovicska, kakao, füge, malagaszőlő és déligyümölcsök rendelkezésére állanak, az eladás nagyban és kicsinyben lesz kiszolgálva. Kíváncsi zamatu kész kávé cukorral együtt kilója 5 korona.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Csütörtök: **Zsuzsi kisasszony.** (Vajnovszky Vilma felléptével.)
Péntek: **Vérszerződés.**
Szombaton délután: **Cigányprimás.**
Szombaton este: **Lyon Lea.** (Mándoky Panni felléptével.)
Vasárnap délután: **Tatárjárás** (Vajnovszky Vilma felléptével.)
Vasárnap este: **Derék Fridolin.** (Uj operette.)

A vérszerződés. A vérszerződés alapötlete a magyar román testvériség, amely most a harcerek lövészárkaiban valóságos vérszerződéssé vált. — A színház drámai személyzete, amely lelkiismeretes és ambíbiózus munkájának sikerét méltán a vármegye és város intelligens és hazafias románságától is várja, a Vérszerződést kíváncsi előadásban mutatja be pénteken este.

APOLLÓ mozgószínház Május 11. **AZ APOSTOL**
Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepnapon 3 órakor és hétköznapokon fél 7-kor.

URÁNIA mozgószínház Május 11. **Bajadér halála.**
Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepnapon 3 órakor és hétköznapokon fél 7-kor.

VIGADÓ mozgószínház Május 11. **Akit többen szeretnek.**
Szombaton és vasárnap négy előadás és pedig: délután 3, 5, 7 és este 9 órakor.

IRODALOM

Az **Élet** szépirodalmi és művészeti hetilap (szerkeszti Andor József) május 7-iki száma a következő tartalommal jelent meg: A Szekfü ügy. Szén. — Ernő. (Elbeszélés.) Salamon Ákos. — Régi kép. (Költemény.) Angyal Dezső. — Boldog otthon. (Regény.) Cyprián. — Gondolatok. H. K. — Népművészetünk pusztulása. Margitay Ernő. — A pap huga. (Elbeszélés) Rácz Pál. — Kultúra. — Hétről-hétre. — Szerkesztői üzenetek. — A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I., Fehérvári ut 15/c. Előfizetési ár félévre 10 korona. — Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal.

Katholikus Szemle. A dr. Mihályfi Ákos egyetemi tanár kitűnő szerkesztésében megjelenő nagyteljesítményű havi folyóirat májusi száma is gazdag, érdekes, tele van nagyértékű tanulmányokkal és pompás könyvismertetésekkel, szemlékkel. Dr. Polgár Iván egy nagyobb közleményben a török egyházi műemlékeket ismerteti behatóan; Pieber Henrik a művészi izlésről értekezik; dr. Kovács Sándor a halottégetésnek a zsidókkal divott módját tárgyalja; gróf Vay Péter szibériai utazásáról ír érdekesen. Tarcai György regénye és Vizer József és Vértessy Gyula versei egészítik ki a tartalmat. A hazai és külföldi folyóiratok szemléjén kívül még könyvismertetések vannak a lapban.

A „**Vasárnapi Ujság**” április 30-iki száma háborus közleményei során pompás képeket közöl — saját tudósítónak felvételeit — Konstantinápolyból, az olasz harctérről, Szerbiából stb. Shakespeare-ről is van mostani évfordulója alkalmából, néhány érdekes kép s szép cikk. Szépirodalmi olvasmányok: Zsoldos László és Walter Bloom regénye, Szép Ernő novellája, Szőlősi Zsigmond tárcája, Pap Zoltán verse. Egyéb közlemények: Szederkényi Nándor és Malonyay Dezső arcképe s a rendes heti rovatok: a háboru napjai, Irodalom és művészet, Sakkjáték, Halálozás stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt kor. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.)

Boldog otthon. Az **Élet** e heti számának is külön érdekessége Cyprián finom, mély hangulatu regénye. A lapot kitűnően sikerült képek, illusztrációk díszítik, amelyek között nagyon megkapóak a fővárosban készült tavaszi felvételek. A szépirodalmi rész ezuttal is gazdag, a magasrövidű olvasmányok egész sorát hozza. Az új szám érdekes tartalma a következő: Sárospatak. Kópja. — Költemények: Nemess Ernő és Berezny Sándor. — Muzsika. (Elbeszélés.) Gyöngyös Mara. — Boldog otthon. (Regény.) Cyprián. — Shakespeare ünnepe. Koroda Pál. — Tavaszi este. Vitus Béla. — Kultúra. — Hétről-hétre: Napsugár a kórházban. Valmiesek Béla. — Glosszák. — Szerkesztői üzenetek.

Uj idők Ellenségeink táborából közlő érdekes harctéri felvételeket az **Uj Idők** legújabb száma. Bemutatja még a lap a Sussex hajó roncsait, érdekes képsorozatban pedig a különböző harcterek jellegzetes epizódjait. A lap szövegrészből megemlíti Herceg Ferenc Az arany hegedű című háborus regényének folytatását. Erdős Dezső A vásárolt férj című novelláját, Balla Ignác cikkét Gardonyi Géza új könyvéről, Szunyogh Miattyánkjáról, Gellért Márta Amália című elbeszélését és Blackboy E. Ch. A gyorsaság előnye című novelláját. A lap előfizetésének díja egész évre husz korona, félévre tíz korona, negyedévre öt korona.

Igazságszolgáltatás.

A kórház szarkéja. Varga Mihályné a református internátusban levő kiegészítő kórházban volt ápolónő s igen sok enniivalót és főzniivalót vitt ki a kórházból. Zsirt, babot, főzeléket, amelyekből szép készletet találtak nála, de a kis boltokban is előszeretettel helyezte el. A hadsereg érdekei ellen elkövetett vétséggel vádolva állott ma az **Ember Géza** elnöklésével ítélkező, gyorsított ügyekben eljáró tanács előtt. Gerő Gusztáv dr. védő indokolt előterjesztésére a törvényszék kiegészítést rendelt el s a tárgyalást június 5-ig elnapolta.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KAROLY.

M. Kir. Marhasó nagyáruda,
Sónagyraktár.

Spitzer Sámuel és Fia
Nagyvárad.

Ajánl:

Legjobb minőségű gépolajokat, henger és motorolajokat, millediumi égőolajat (Pyrolin), merevgépszirt (tavotte). Elsőrendű kocsi-kenőcsöket, eredeti németországi, importált répamagvakat, állami-lag ólomzárolt, legelső rendű luczernamagot és minden más gazdasági cikket.

* Bloch hegedűiskolát, használtat és asztali kottatartót illő árban veszek. Cím a kiadóban.

Gazdasági és Iparbank
Részvénytársaság

Nagyvárad, Szent László-tér 2. sz.

Alaptőke: 3,010 000 korona.

Tartalékalap: 600.000 kor.

Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskékre és folyószámlára. — Leszámitol váltókat. — Előleget nyújt értékpapírokra. Kölcsönöket ad telekkönyvezett ingatlanokra rövidebb és hosszabb időre. Valamint törlesztéses jelzálogkölcsönöket is engedélyez.

Bővebb felvilágosítást az intézet nyújt.

* Gyurjad Gyurka. Piszkald ki Ellőték a jobbkaromat. Ott ahol a Dnyeszter vize zug. Osukaszürke ember. Háborus mozifelvévő. Rendkívül érdekes lemez üdonságok Rákóczi ut 7. az udvarban SIMON GYULA hangszerkészítőnél. Hangszerek, hegedők, gramafonok, hurkölönlegességek Gramafonok, hangszerek olcsó szakzerű javítása.

KISS DÁVID és TSA. RTG.
Nagyváradon, Rákóczi-ut.

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főárusítói.

A m. kir. szab. osztálysorsjáték XXXVI. ciklusa f. év május hó 24-én és 25-én kezdődő I-osztály huzására

ajánljuk szerencsés sorsjegyeinket

110,000 sorsjegy után 55,000 nyemremény kerül kifizetésre 14.459,000 korona készpénzben.

Az eredeti sorsjegyek árai:

egész	kor. 12.—
fél	” 6.—
negyed	” 3.—
nyolcad	” 1.50

Vidékre szives megrendelések utánvét-tel avagy a betétösszeg előzetes be-küldése ellenében teljesítetnek.

Régi ügyfeleinknek az eddig birt számu sorsjegyeket rezerváltuk és kérjük azokat legkésőbb f. hó 20-ikáig átvenni szívés-kedjének, mert ezen időponton túl tekintettel a keresletre a sorsjegyeket mások igényeinek kielégítésére fordítandjuk.

Kiss Dávid és Trsa. rtg.
Nagyváradon.

Legrégibb és legmegbíz-
hatóbb nyaralási vállalat!

Van szerencsém a nagyérdemű közön-ség becses figyelmét felhívni a célra épült és fővárosi mintára berendezett molykár elleni megóvó és biz-tosító vállalomra.

Elfogadok nyári gondozásra felelő-ség mellett, bármily értékes ruhákat, szőrne árakat, függönyöket, szőnyegetek stb. Azokat saját műhelyemben kijavítva, hiba nélkül szolgáltatom vissza. Kívá-natra azokért érte küldök. Az üzlet tűz és betörés ellen biztosítva van. Becses párt-fogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

ZBORAY GYULA és TSA.
szücs üzlete.

Fő-utca 7. sz. Telefon 947. sz.

Telep: Körös-utca 32. (Saját ház.)

Haltenberger Vilmos

Az 1810-ban alapított Kassai Haltenberger Béla gyárnak volt önálló vezetője, kelmefestő, vegytisztító és gőzmosógyárának felvételi üzlete:
Rákóczi-ut. 7. Orsolya-palota.

Bármily viselt férfiöltöny ujjá lesz, száraz vegytisztítás által.
Tisztított és festett férfiruha vasalásra és javításra külön szabó osztály.
Feketére bármily ruhanemű, világosság, eső és izzadás állóan (vászonneműek moshatóra) legszebben festhető. Gyász esetében 24 óra alatt.

Kézimunka, függöny különös gonddal. Kelengyenemű elsőrendű kivitelben.
Háziruha sima darabok átvasalásával kilonkinti árban, szavatolt Chlormentes tiszta szappan eljárással.

Különlegesség! Katonai csukaszürke egyenruhák átfestése (lichecht) tökéletes kivitelben. **fény és eső állóan.**

Postai megbízások soron kívül eszék özöltetnek!

Felvételi üzlet telefon száma: 14-69. Gyári telefon: 34.

Szives megbízást kér:

Haltenberger Vilmos.

A MŰJÉG

napenkénti rendszeres szállítását megkezdtük, megrendeléseket köszönettel veszünk, előfizetéseket el fogadjuk és előzékeny, pontos kiszolgálásról gondoskodunk

Kiváló tisztelettel

Nagyvárad Sörgyár R. T.
Telefon 439.

Grünfeld Ignác és fia

villany és gáz szerelő
Nagyvárad, Mezey Mihály-utca 4.
az ipartestület háza mellett. (Telefon 318.)

Mérsékelt árszabás mellett készít: új berendezéseket, javít, csiszol, galvanizál és átalakít rajz után is.

Raktáron tart: minden gyártmányu (fémszálas, fél wattos)

Wolfram égőt.

Költözésnél villamos berendezést azonnal készít. — Anyagot is árusít.
Telefon szám 318.

Eladó széna.

Várostól 10 percrenyire.

Cím a kiadóban.

5.

Elsőrendű **jégszekrények** olcsó árban beszerezhetők

Andrényi Károly és Fiaival
Nagyvárad.

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA ÉS RAKTÁR:

TELEFON 514.

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

TELEFON 514.

Értesítjük a m. t. közönséget, hogy a

WOLFRAM LÁMPÁK

ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk. Egész éjjel ügyeletes szolgálat. Költségvetések ingyen. Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését. Csillárok, izzólámpák állandóan nagy választékban kaphatók. Villamos motorok 1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja
55.

Főszerelő telefonja
55.